

Norges Bank har varslet at banken heretter normalt vil foreta en grundig vurdering av virkemidlene i pengepolitikken en gang i måneden. Banken har offentliggjort tidspunktene for disse vurderingene. Vi vil, så langt det er mulig, klargjøre hvilke forhold vi legger vekt på når vedtak fattes. Hensikten er å redusere risikoen for markedsaktørene og unngå unødig spekulasjon.

Norges Bank bestemmer renten for bankenes lån og innskudd i sentralbanken og påvirker dermed rentenivået i Norge. Målet for pengepolitikken, som er fastlagt av myndighetene, er stabilitet i kronekursen mot europeiske valutaer. Norges Bank har fra årsskiftet tolket begrepet «europeiske valutaer» som euro. Banken har imidlertid ikke virkemidler til å finstyre valutakursen. I innretningen av virkemidlene legger banken vekt på de grunnleggende forutsetningene for kursstabilitet. Pris- og kostnadsveksten må derfor bringes ned på det nivået som eurolandene sikter mot. Samtidig vil vi unngå at pengepolitikken i seg selv bidrar til nedgangstid med deflasjon, fordi det kan svekke tilliten til kronen.

I inflasjonsrapporten legger Norges Bank fram sine vurderinger av den økonomiske utviklingen. Vi bruker en teknisk forutsetning om renteutviklingen fremover som i hovedsak bygger på markedets forventninger, slik de kommer til uttrykk i terminrentene. Anslagene gir et bilde av forløpet for norsk økonomi dersom renten utvikler seg i tråd med disse forventningene. Hvis anslagene viser en balansert utvikling i økonomien, kan de gi støtte til de aktuelle renteforventningene.

Hvis anslagene derimot viser et omslag i økonomien med lav og avtakende pris- og kostnadsvekst, kan det være grunn for markedsaktørene til å revurdere sine renteforventninger. Med et slikt hovedbilde vil det være naturlig for Norges Bank å sette renten raskere ned enn det som er forutsatt i anslagene. Motsvarende vil rentenedgangen kunne bli utsatt dersom anslagene skulle vise relativt høy pris- og kostnadsvekst i årene fremover.

Norges Bank søker å unngå unødig usikkerhet om rentedannelsen ved å legge fram sine vurderinger og anslag, blant annet i inflasjonsrapportene. Bankens analyse bygger på forutsetninger om valutakursen, finanspolitikken, den internasjonale utviklingen, oljeprisen og en rekke andre størrelser. Vesentlige avvik fra disse forutsetningene vil føre til en annen utvikling enn den vi anslår nå. Det samme vil kunne være tilfellet om det skulle bli klart at de historiske sammenhengene i økonomien som analysen bygger på, har endret seg. I den løpende utøvelsen av pengepolitikken må Norges Bank ta hensyn til virkningene av eventuelle avvik fra forutsetningene. Det kan i neste omgang føre til en annen renteutvikling enn den markedet forventer.

Markedsaktørenes forventninger er grunnlaget for deres plasseringer i penge- og valutamarkedet. Norges Bank kan imidlertid ikke være bundet av markedets forventninger, men må basere tiltakene i pengepolitikken på eget beste skjønn. Gjennom analyser og uttalelser vil banken søke å forklare bakgrunnen for det som gjøres.

Svein Gjedrem